

Αρ. Φακ.: Α/Π 1282/20

**Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων αναφορικά με χειρισμούς της Υπηρεσίας Διαχείρισης
Επιδομάτων Πρόνοιας**

Προϊστάμενη: Μαρία Χριστοφόρου

Ερευνών Λειτουργός: Μελίνα Τριγγίδου

Λευκωσία, 27 Απριλίου 2021

Αντικείμενο Παραπόνου

1. Ο κ. ΧΧΧΧΧ, υπέβαλε στο Γραφείο μου παράπονο¹ αναφορικά με τη μείωση του ποσού του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Ε.Ε.Ε.) το οποίο λάμβανε η κόρη του ΧΧΧΧΧ, άτομο με αναπηρία.
2. Συγκεκριμένα, ο παραπονούμενος ανέφερε ότι η κόρη του, λάμβανε επίδομα ύψους €848,38, το οποίο τον Φεβρουάριο του 2016 αυξήθηκε κατά €144. Όπως, δε, τόνισε, το επίδομα αυτό κάλυπτε αποκλειστικά τις θεραπείες και ιατρικές υπηρεσίες που η ΧΧΧΧΧ είναι αναγκαίο να λαμβάνει.
3. Η καταβολή του αυξημένου αυτού ποσού συνεχίστηκε μέχρι και τον Ιούνιο 2020, ενώ, από τότε, το επίδομα της ΧΧΧΧΧ μειώθηκε στα €339,58. Για τη μείωση, μάλιστα αυτή, οι γονείς της ΧΧΧΧΧ δεν έλαβαν, όπως υποστηρίχθηκε, οποιαδήποτε σχετική προηγούμενη ενημέρωση/προειδοποίηση.
4. Όπως, δε, εκ των υστέρων, διαπιστώθηκε, η αναφερόμενη αύξηση προέκυψε λόγω πλάνης περί τα πράγματα η οποία οφειλόταν σε εσφαλμένους χειρισμούς της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (Υ.Δ.Ε.Π.). Συγκεκριμένα, η εμπλεκόμενη υπηρεσία θεώρησε, άνευ ετέρου, ότι το δεύτερο παιδί της οικογένειας, το οποίο γεννήθηκε στις 22/1/2016, ήταν εξαρτώμενο της ΧΧΧΧΧ. Η πεπλανημένη αυτή αντίληψη σε ότι αφορά το νέο μέλος της οικογένειας, διήρκησε 4 χρόνια, οπότε, τον Ιούλιο του 2020 η υπηρεσία προέβηκε σε μείωση του ποσού το οποίο λάμβανε η ΧΧΧΧΧ, με σκοπό την εξόφληση του ποσού της υπερπληρωμής που είχε δημιουργηθεί.
5. Αποτελεί θέση του παραπονούμενου ότι η οποιαδήποτε παρακράτηση από το συνολικό ποσό που λάμβανε αρχικά η κόρη του, ως δικαιούχος του επιδόματος, δεν δικαιολογείται, καθώς η αναφερόμενη υπερπληρωμή, δεν προέκυψε με δική

¹ Επιστολή παραπόνου ημερ. 17/7/2020.

τους υπαιτιότητα. Όπως, δε, τονίζει, εξαιτίας της σημαντικής μείωσης του επιδόματος που παραχωρείτο, κατά τον χρόνο υποβολής του παραπόνου, στην ΧΧΧΧΧ, δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν οικονομικά στο κόστος των θεραπειών στις οποίες είναι αναγκαίο, αυτή, να υποβάλλεται.

Θέσεις Υπηρεσίας

6. Στα πλαίσια της διερεύνησης του παραπόνου, έθεσα² το σύνολο των ισχυρισμών του παραπονούμενου υπόψη του Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (το Υπουργείο) και ζήτησα της απόψεις του αναφορικά με αυτούς.
7. Στην απαντητική του επιστολή³, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου σημειώνει την, εκ παραδρομής, καταχώρηση του δεύτερου παιδιού της οικογένειας ως εξαρτώμενο της ΧΧΧΧΧ που είχε ως αποτέλεσμα την λανθασμένη αύξηση του μηνιαίου επιδόματός της τελευταίας κατά €144, από 1/2/2016.
8. Όπως αναφέρθηκε, το λάθος εντοπίστηκε και διορθώθηκε τον Ιούνιο του 2020 και, για σκοπούς ανάκτησης των υπερπληρωμών που είχαν γίνει, ξεκίνησε, τον Ιούλιο του 2020, να αποκόπτεται το ποσό των €508,80 από το μηνιαίο επίδομα της ΧΧΧΧΧ, μέχρι εξόφλησης του συνολικού ποσού των €7.632, που αντιστοιχούσε στο σύνολο των υπερπληρωμών.
9. Πληροφορήθηκα, επίσης, ότι, μετά την παρέμβασή μου στην υπόθεση αυτή, δόθηκαν σχετικές οδηγίες στην Υ.Δ.Ε.Π. για διαφοροποίηση του ποσού που αποκόπτονταν από το Ε.Ε.Ε. της ΧΧΧΧΧ, και από τον Φεβρουάριο του 2021, αποκόπτεται δόση ύψους €238,50 από το μηνιαίο επίδομα που λαμβάνει, το οποίο ανέρχεται πλέον σε €609,88.

² Επιστολή ημερ. 27/8/2020.

³ Ημερ. 26/2/2021.

Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου

10. Σύμφωνα με το άρθρο 51(2) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (ο Νόμος), «η διοίκηση δεν δικαιούται, επικαλούμενη τις ίδιες της τις παραλείψεις, για τις οποίες δεν είναι υπαίτιος ο διοικούμενος, να αγνοεί μια ευνοϊκή για αυτόν κατάσταση η οποία έχει διαρκέσει αρκετό χρόνο και να αρνείται την υπέρ του διοικούμενου συναγωγή των ωφελημάτων και των νόμιμων συνεπειών που προκύπτουν από την κατάσταση αυτή.»
11. Το άρθρο 53 του Νόμου ορίζει ότι «αντίκειται προς τις αρχές της χρηστής και της εύρυθμης διοίκησης η μετά πάροδο εύλογου χρόνου αναδρομική αναζήτηση χρημάτων που η διοίκηση κατέβαλε παράνομα και που έλαβαν καλόπιστα οι πολίτες, όπως αποδοχές ή συντάξεις.»

Διαπιστώσεις

12. Η παρέμβασή μου στην παρούσα υπόθεση, οδήγησε σε διερεύνηση της περίπτωσης εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας, η οποία αποφάσισε την μείωση της δόσης που, από τον Ιούλιο 2020, απεκόπτετο, από το επίδομα της παραπονούμενης, και συνακόλουθα, από τον περασμένο Φεβρουάριο, το ποσό Ε.Ε.Ε. που αυτή λαμβάνει έχει αυξηθεί.
13. Παρότι σημειώνω με ικανοποίηση την, πιο πάνω, θετική εξέλιξη, εντούτοις υπογραμμίζω τα ακόλουθα:
 - Δεν έχει αμφισβητηθεί από την υπηρεσία ότι, από τον Φεβρουάριο 2016 μέχρι και τον Ιούνιο 2020, διάστημα 4,5 περίπου ετών, η ενδιαφερόμενη

χωρίς δική της υπαιτιότητα (ή της οικογένειάς της), επωφελούνταν των ευνοϊκών για αυτήν αποτελεσμάτων, εξαιτίας μίας λανθασμένης διοικητικής απόφασης.

- Η, δε, απόφαση αυτή, δεν προέκυψε εξαιτίας οποιασδήποτε δόλιας ενέργειας της ενδιαφερόμενης οικογένειας, η οποία δεν είχε καμία γνώση για τους λανθασμένους χειρισμούς της Υ.Δ.Ε.Π. που οδήγησαν στην αύξηση του ποσού του Ε.Ε.Ε. που λάμβανε η κόρη τους.
- Η θέση του παραπονούμενου ότι η οικογένειά του δεν έλαβε καμία προηγούμενη ενημέρωση αναφορικά με την αποκοπή, μεγάλου, αρχικά, ποσού από το μηνιαίο ποσό Ε.Ε.Ε. που λάμβανε η κόρη του, όταν η υπηρεσία διαπίστωσε το λάθος της, δεν αμφισβητήθηκε από την τελευταία.

Συμπεράσματα – Εισηγήσεις

14. Η, παραδεκτά, λανθασμένη καταχώρηση του δεύτερου παιδιού της οικογένειας, ως εξαρτωμένου της μεγαλύτερης τους κόρης, ατόμου με αναπηρία και λήπτριας Ε.Ε.Ε., οδήγησε σε ευνοϊκά, για την τελευταία, αποτελέσματα, για μεγάλο χρονικό διάστημα πέραν των τεσσάρων ετών. Η διαπίστωση του λάθους τον Ιούνιο του 2020, δικαιολογούσε, σαφώς, την μείωση του ποσού του Ε.Ε.Ε. που παραχωρούνταν στην ΧΧΧΧΧ στο ορθό ύψος.
15. Δεν θεωρώ ότι ισχύει το ίδιο και για την απαίτηση αποπληρωμής των υπερπληρωμών που προέκυψαν λόγω του αναφερόμενου λάθους, υπό το φως των αρχών της χρηστής και της εύρυθμης διοίκησης, οι οποίες προβλέπουν ότι, η διοίκηση δεν μπορεί επικαλούμενη τις δικές της παραλείψεις, για τις οποίες δεν είναι υπαίτιος ο ενδιαφερόμενος πολίτης, να αγνοεί μια ευνοϊκή για αυτόν κατάσταση η οποία έχει διαρκέσει αρκετό χρόνο και να αρνείται τα επωφελή για αυτόν αποτελέσματα που έχουν προκύψει. Η, δε, μετά πάροδο εύλογου χρόνου, αναδρομική αναζήτηση χρημάτων που η διοίκηση κατέβαλε παράνομα και που έλαβαν καλόπιστα οι πολίτες, δεν είναι θεμιτή.

16. Παρά την πιο πάνω μείωση, προέκυψε από την έρευνα που έγινε ότι η εμπλεκόμενη υπηρεσία, ανάκτησε ένα σημαντικό μέρος από το ποσό των €7.632 που είχε καταβληθεί στην οικογένεια.
17. Ενόψει των όσων προαναφέρω, **εισηγούμαι όπως, διακοπεί άμεσα η περαιτέρω παρακράτηση οποιουδήποτε ποσού από το επίδομα που λαμβάνει η ΧΧΧΧΧ, υπό το φως των αρχών που πρέπει, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία, να διέπουν τη δράση της διοίκησης, η οποία δεν δύναται να καταστήσει τον διοικούμενο σε δυσμενέστερη θέση, απ' αυτή που βρισκόταν από πράξεις/ή παραλείψεις και ή από υπαιτιότητα της Διοίκησης.**
18. Για το σκοπό αυτό, υποβάλλω την παρούσα Έκθεση στον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις δικές του ενέργειες.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως
και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων